

ОРГАНІЗАЦІЯ КАЗНАЧЕЙСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ЗА ДОХОДАМИ

При виконанні державного і місцевих бюджетів застосовується казначейське обслуговування бюджетних коштів. Казначейство України забезпечує казначейське обслуговування бюджетних коштів на основі ведення єдиного казначейського рахунку, відкритого у Національному банку України.

Казначейське обслуговування бюджетних коштів передбачає:

1) розрахунково-касове обслуговування розпорядників і одержувачів бюджетних коштів, а також інших клієнтів відповідно до законодавства;

2) контроль за здійсненням бюджетних повноважень при зарахуванні надходжень бюджету, реєстрації взятих бюджетних зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів та здійсненні платежів за цими зобов'язаннями;

3) ведення бухгалтерського обліку і складання звітності про виконання бюджетів з дотриманням національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі та інших нормативно-правових актів Міністерства фінансів України;

4) здійснення інших операцій з бюджетними коштами [3].

Казначейство України веде бухгалтерський облік усіх надходжень Державного бюджету України та за поданням органів, що контролюють справляння надходжень бюджету, здійснює повернення коштів, помилково або надміру зарахованих до бюджету, перерахування компенсації частини суми штрафних (фінансових) санкцій покупцям (споживачам) за рахунок сплачених до державного бюджету сум штрафних (фінансових) санкцій, застосованих такими органами за наслідками проведеної перевірки за зверненням або скаргою покупця (споживача) про порушення платником податків установленого порядку проведення розрахункових операцій [1].

Для забезпечення касового виконання дохідної частини державного бюджету в умовах функціонування внутрішньої платіжної системи Державної казначейської служби України та з метою забезпечення реалізації завдань відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 15 вересня 1999 року №1721 “Про створення внутрішньої платіжної системи Державного казначейства” розроблено Порядок казначейського обслуговування доходів та інших надходжень державного бюджету, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 29.01.2013 року

№43, яким запроваджено модель касового обслуговування державного бюджету за доходами в системі єдиного казначейського рахунку.

Дані документи регламентують організаційні взаємовідносини, що виникають між органами державної казначейської служби, фінансовими органами, іншими органами, які є учасниками бюджетного процесу та платниками податків в процесі виконання державного бюджету України за доходами і є обов'язковим до застосування всіма учасниками. Система обслуговування бюджетів за доходами ґрунтується на комплексі касових операцій, що проводяться органами державної казначейської служби. Однієї із даних операцій є зарахування платежів до державного бюджету.

Юридичні та фізичні особи, які є платниками податків, зборів (обов'язкових платежів) до державного бюджету, перераховують платежі на бюджетні рахунки для зарахування надходжень, відкриті на балансі головних управлінь казначейства у розрізі видів бюджетів та кодів класифікації доходів бюджету. Платежі здійснюються платниками у безготівковій або готівковій формах через установи банків, у яких вони обслуговуються, або підприємства поштового зв'язку за місцезнаходженням платників.

У процесі виконання державного бюджету за доходами органи казначейства здійснюють такі функції:

установлюють порядок відкриття та відкривають рахунки в управліннях ДКС України для зарахування податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджету;

– ведуть бухгалтерський облік доходів бюджету відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку виконання державного та місцевих бюджетів, затвердженого наказом Державної казначейської служби України від 28 листопада 2000 р. №119, у розрізі кодів бюджетної класифікації доходів;

– здійснюють розподіл платежів до державного та місцевих бюджетів відповідно до нормативів відрахувань, затверджених Законом про Державний бюджет України на відповідний рік, та перераховують за належністю розподілені кошти;

– здійснюють розподіл у розмірах, визначених законодавством, інших платежів, що зараховуються до державного бюджету та перераховують за належністю розподілені кошти;

– готують розрахункові документи і проводять повернення надмірно або помилково сплачених платежів до бюджету на підставі висновків органів Державної податкової служби, рішень судових органів, що здійснюють контроль за нарахуванням та сплатою платежів тощо;

– здійснюють відшкодування податку на додану вартість на підставі висновків органів Державної податкової служби та рішень судових органів;

– складають щоденну, періодичну та річну звітність за доходами відповідно до кодів бюджетної класифікації доходів та подають її відповідним органам, що здійснюють контроль за нарахуванням і сплатою платежів до бюджету [4, с.707].

Зарахування доходів на аналітичні рахунки казначейства проводиться щоденно, що підтверджується випискою банку по кожному рахунку, до якої додаються копії платіжних документів. Органи державного казначейства здійснюють облік усіх сум за кодами бюджетної класифікації в розрізі видів податків і зборів, що поступили.

Органи державного казначейства на підставі документів, переданих від органів стягнення, здійснюють повернення платникам помилково або надміру сплачених платежів. Повернення платникам помилково або надміру сплачених платежів забезпечується з того бюджету, до якого зараховується у поточному бюджетному році платіж, який підлягає поверненню. При цьому кошти з відповідного аналітичного рахунку, з якого необхідно зробити повернення, платіжним дорученням управління (відділення) державного казначейства перераховуються на відкриті на їх ім'я в установах банків рахунки [2, с. 50].

Усі податки та інші платежі, які надійшли на рахунки за надходженнями, повинні бути розподілені за встановленими нормативами. За допомогою програмного забезпечення органами казначейства щоденно проводиться розмежування платежів до бюджету, які підлягають розподілу між державним і місцевими бюджетами, між загальним і спеціальним фондами державного та місцевих бюджетів [5, с. 370–371].

Таким чином. Державне казначейство України виконує важливі функції в обслуговуванні доходів державного та місцевих бюджетів. Ці функції передбачають роботу щодо зарахування доходів бюджету, їх розподілу та повернення, а також здійснення обліку цих операцій та контролю за їх здійсненням.

Література:

1. Бюджетний Кодекс України. Затверджений Верховною Радою України 8 липня 2010 року №2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/print>

2. Малиняк Б. Напрямки модернізації казначейського обслуговування бюджетів в Україні. Світ фінансів. 2014. №2. С. 48–55.

3. Петрашко П. Г., Чечуліна О. О., Александров В. Т. та ін. Казначейська справа: інтегрований посібник; за ред. П. Г. Петрашко. У 2-х т. – Т. 1. – К.: НВП «АВТ», 2004. – 288 с.

4. Федосов В. М., Юрій С. І. Бюджетна система : підруч. – К. : Центручбов. літератури ; Тернопіль : Екон. думка, 2012. – 871 с.

5. Юрій С. І., Стоян В. І., Даневич О. С. Казначейська система : підручник за ред.: С. І. Юрій,. – 2-ге вид. змін. й доп. – Тернопіль: Карт-бланш, 2006. – 818 с.

Тарасюк Володимир Сергійович

ст. гр. Фм – 12, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент Шулюк Б.С.

ЕФЕКТИВНІСТЬ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ ПОДАТКОВИХ ОРГАНІВ В УКРАЇНІ

Побудова економічної моделі ринкового типу вимагає формування в державі ефективної системи оподаткування. До головних чинників ефективності оподаткування світовий досвід, насамперед, відносить раціональність побудови податкової системи та рівень організації роботи податкової служби.

В умовах проблематичності наповнення доходної частини бюджету особливо гостро постає питання повноти і своєчасності мобілізації фінансових ресурсів до централізованих фондів держави. Зважаючи на те, що доходна частина бюджету майже на 70% поповнюється за рахунок податкових надходжень, то провідна роль у вирішенні даної проблеми відводиться саме податковій службі. Її головне завдання полягає у здійсненні контролю за дотриманням вимог податкового законодавства, правильністю нарахування, повнотою і своєчасністю сплати податків, зборів та обов'язкових платежів.

Чинне українське законодавство чітко визначає основні напрями контрольної роботи податкових органів, що зумовило певний рівень відпрацьованості та методичної забезпеченості обліку платників податку, організації та проведення податкових перевірок і заходів щодо скорочення недоїмки по податкових платежах [1, с. 25]. Як показує практика, не завжди досконала нормативно-правова база є запорукою стабільності податкової системи держави. Саме якісна робота податкової служби створює умови для розвитку підприємницької діяльності в Україні. Від можливостей виконувати контрольну функцію податкових органів залежить наповнення державної скарбниці, що є достатньо важкою і тим більш важливою державною задачею. Ефективність вирішення цього завдання, а саме наповнення доходної частини бюджетів різних рівнів завжди залишалося за вмінням держави управляти системою оподаткування.

Як зазначають В. Хомутенко та А. Хомутенко, ефективність системи оподаткування передбачає визначення сукупності абсолютних та